

EUROPEISKA CENTRALBANKENS YTTRANDE

av den 14 januari 2008

**på begäran av Sveriges riksdag över ett förslag till lag om ändring i lagen om Sveriges riksbank
som rör mandatperioden för ledamöterna i Riksbankens direktion**

(CON/2008/4)

Inledning och rättslig grund

Den 9 oktober 2007 mottog Europeiska centralbanken (ECB) en begäran från finansutskottet i Sveriges riksdag om ett yttrande över ett förslag till lag om ändring i lagen om Sveriges riksbank som rör mandatperioden för ledamöterna i Riksbankens direktion (nedan kallat lagförslaget).

ECB:s behörighet att avge ett yttrande grundas på artikel 105.4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 2.1 tredje strecksatsen i rådets beslut 98/415/EG av den 29 juni 1998 om nationella myndigheters samråd med Europeiska centralbanken rörande förslag till rättsregler¹, eftersom lagförslaget rör Sveriges riksbank. I enlighet med artikel 17.5 första meningen i arbetsordningen för Europeiska centralbanken har detta yttrande antagits av ECB-rådet.

1. Syftet med lagförslaget

För närvarande utses alla ledamöterna i Riksbankens direktion för en tid av sex år. När de nuvarande reglerna infördes 1999 var avsikten att upprätta ett system där ett direktionsmandat skulle förnyas varje år. Denna ordning har dock rubbats eftersom flera direktionsledamöter har avgått i förtid, något som kan tänkas ske igen i framtiden. För att åtgärda detta problem anger lagförslaget att direktionsledamöternas mandatperiod ska vara antingen fem eller sex år. Detta skulle ge en viss flexibilitet vid utnämningen av direktionsledamöter så att deras mandatperioder kan utformas så att inte flera direktionsledamöters mandattid går ut samtidigt.

2. Allmänna kommentarer

2.1 Den föreslagna mandatperioden uppfyller kraven enligt artikel 14.2 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (nedan kallad ECBS-stadgan) som bl.a. anger att ämbetstiden för chefen för en nationell centralbank ska vara minst fem år. Trots detta vill ECB göra nedanstående kommentarer och rekommendationer som rör lagförslaget och kraven på centralbanksberoende.

¹ EGT L 189, 3.7.1998, s. 42.

- 2.2 Olika bestämmelser i fördraget och ECBS-stadgan kräver jämförbar anställningstrygghet för alla medlemmar av de nationella centralbankernas beslutande organ som för centralbankschefen. Artikel 14.2 i ECBS-stadgan begränsar inte anställningstryggheten till centralbankschefer, medan artikel 108 i fördraget och artikel 7 i ECBS-stadgan hänvisar till medlemmar av de nationella centralbankernas beslutande organ och inte specifikt till centralbankschefer². Detta gäller särskilt då centralbankschefen är den främste bland jämställda kolleger med lika rösträtt eller när sådana andra medlemmar kan behöva agera som centralbankschefens ställföreträdare³. Det personliga oberoendet skulle äventyras om övriga medlemmar av de nationella centralbankernas beslutande organ som deltar i utförandet av ECBS-relaterade uppgifter inte också omfattades av samma regler om anställningstrygghet som centralbankscheferna⁴.
- 2.3 Trots att ECB i princip föredrar att alla medlemmar i de nationella centralbankernas beslutande organ har samma mandatperiod kan undantag från detta vara lämpligt i vissa fall. Om medlemsstater önskar ha olika långa mandatperioder för sina direktionsledamöter är detta godtagbart förutsatt att motiven härför anges klart och tydligt och arrangemanget inte inkräktar på principen om centralbankers oberoende. I det aktuella fallet anges klart och tydligt i motiveringen till förslaget att avsikten med ändringen är att upprätta ett system där ett direktionsmandat förnyas varje år. Detta är en lösning som ECB inte motsätter sig, eftersom båda de föreslagna mandatperioderna (sex respektive fem år) uppfyller kraven enligt artikel 14.2 i ECBS-stadgan.

Detta yttrande ska offentliggöras på ECB:s webbplats.

Utfärdat i Frankfurt am Main den 14 januari 2008.

[Namnteckning]

Jean-Claude TRICHET

ECB:s ordförande

² ECB:s Konvergensrapport, maj 2007, s. 19.

³ ECB:s Konvergensrapport, maj 2007, s. 19.

⁴ Se punkt 8 i ECB:s yttrande CON/2004/35 av den 4 november 2004 på begäran av det ungerska finansministeriet om ett lagförslag om ändring av lagen om Magyar Nemzeti Bank, punkt 8 i ECB:s yttrande CON/2005/26 av den 4 augusti 2005 på begäran av Národná banka Slovenska om ett utkast till lag om ändring av lag nr 566/1992 Zb. om Národná banka Slovenska, i sin ändrade lydelse, och om ändringar av vissa lagar, punkt 3.3 i ECB:s yttrande CON/2006/44 av den 25 augusti 2006 på begäran av Banca d'Italia om den ändrade stadgan för Banca d'Italia, punkt 2.6 i ECB:s yttrande CON/2006/32 av den 22 juni 2006 på begäran av den franska senaten om ett lagförslag om Banque de France, och punkterna 2.3 och 2.4 i ECB:s yttrande CON/2007/6 av den 7 mars 2007 på begäran av det tyska finansministeriet om ett förslag till en åttonde lag om ändring av lagen om Deutsche Bundesbank.